

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
« ТОВАРНА НОМЕНКЛАТУРА ТА МІЖНАРОДНА СИСТЕМА
КОДУВАННЯ ТОВАРІВ »**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань № 07 «*Управління та адміністрування*»

Код та найменування спеціальності № 076 «*Підприємництво та торгівля*»

Освітньо-професійна програма *Підприємництво і торгівля, товарознавства та експертиза в митній справі*.

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності № 076 «*Підприємництво та торгівля*»

« 8 » жовтня 2024 р. протокол № 2 .

Реєстраційний номер в навчальному відділі

К 11-16/ 20-24-25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом](#)

Викладач: **Мартиросян Ірина Ашотівна**, доцент кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, кандидат технічних наук

[Профайл](#)

Контакти:
miaviva@ukr.net,
0639385555

Освітній компонент викладається на 2_курсі у 3 семестрі

Кількість: кредитів - 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	50	24	26
заочна	20	8	12
Самостійна робота, годин	Денна – 100		Заочна – 130

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Дисципліна "Товарна номенклатура та міжнародна система кодування товарів» поглиблює знання здобувачів вищої освіти у сфері зовнішньоекономічної діяльності на ринку товарів та послуг відносно принципів однозначного віднесення товарів до класифікаційних угруповань згідно міжнародних систем кодування відповідно до Гармонізованої системи опису та кодування товарів, Комбінованої номенклатури ЄС та Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності.

3. Мета освітнього компоненту

Метою вивчення курсу є забезпечення отримання студентами глибоких знань про міжнародні системи кодування товарів. Формування у студентів системних знань та навичок у сфері зовнішньоекономічної діяльності, засвоєння методологічних підходів щодо розв'язання задач класифікації і кодування товарів згідно з Гармонізованою системою опису та кодування товарів (ГС), класифікаційною номенклатурою ЄС (КН ЄС) та Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД).

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Товарна номенклатура та міжнародна система кодування товарів» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля»](#) та освітньо-професійній програмі [«Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі»](#) підготовки бакалаврів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.
ЗК.13 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності.
СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємництва та торгівлі
СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.
СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.
СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких і торговельних структур.

Програмні результати навчання

2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.
4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва і торгівлі.
5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва та торгівлі.
15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності за допомогою сучасних методів.
16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати його на практиці.
17. Вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій і торговельній діяльності.
19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких та торговельних структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.
21. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в підприємницькій та торговельній діяльності.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних занять

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
1.	Тема 1. Вступ до курсу. Класифікація товарів та видів діяльності в зовнішньоекономічних відносинах: значення та роль. Основні принципи створення класифікацій. Основні класифікаційні ознаки в системах кодування товарів	2	
2.	Тема 2. Комбінована номенклатура Європейського Союзу. Системи класифікацій товарів, послуг та економічних видів діяльності. Міжнародне сімейство класифікацій за видами економічної діяльності та товарів. Категорії та види класифікаторів. Зв'язки між різними класифікацій. Статистична класифікація	2	

	продукції за видами діяльності. Єдина товарна номенклатура зовнішньої торгівлі країн-членів Ради Економічної Взаємодопомоги. Стандартна міжнародна торгова класифікація ООН.		
3.	Тема 3. Гармонізована система опису та кодування товарів. Основні положення міжнародної конвенції гармонізованої системи опису та кодування товарів. Сфера застосування ГС у міжнародній практиці. Комітет по ГС: функції, врегулювання спорів, процедура внесення поправок. Основні структурні елементи ГС та рівні деталізації. Поняття та структура ТНЗЕД країн СНД. ГС, як основа УКТЗЕД.	2	2
4.	Тема 4. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності: призначення і сфера застосування УКТЗЕД – інструмент митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності і ведення митної статистики зовнішньоекономічної діяльності України. Сфера застосування УКТЗЕД під час декларування товарів. Роль УКТЗЕД в уніфікації та спрощенні митних технологій.	4	2
5.	Тема 5. Кодування за УКТЗЕД як складова декларування товарів та транспортних засобів. Структура та правила інтерпретації. УКТЗЕД. Основні принципи побудови УКТЗЕД. Система класифікації УКТЗЕД: Основні класифікаційні ознаки, що використовуються під час класифікації товарів за УКТЗЕД. Основні правила інтерпретації УКТЗЕД.	4	2
6.	Тема 6. Тарифне заходи регулювання в митній системі. Роль УКТЗЕД в тарифному регулюванні. Принципи тарифного регулювання.	2	1
7.	Тема 7. Нетарифні заходи регулювання в митній системі. Роль УКТЗЕД в нетарифному регулюванні. Принципи та види нетарифного регулювання.	4	
8.	Митна статистика. Методологічна основа митної статистики. Становлення митної статистики в Україні. Об'єкт, предмет і методи митної статистики. Статистична звітність про облік зовнішньоекономічних операцій. Організація митної статистики в Україні	2	
9.	Модульна контрольна робота. Підсумкове заняття	2	1
ВСЬОГО		24	8

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вивчення міжнародних сімейств економічних класифікацій. Особливості класифікації та кодування товарів за системами ISIC, CPC, CPA, PRODCOM, NSTR, SITC, NACE. Визначення рівнів класифікаційної структури КН ЄС. Співвідношення структури кодів КН ЄС і ГС.	2	
2	Алгоритм визначення коду товару за УКТЗЕД	4	2
3	Визначення коду товару згідно правил інтерпретації	4	2
4	Визначення розміру ставок та офіційних видів контролю товару.	4	2

5	Рішення ситуаційних задач з визначення коду товарів.	4	4
6.	Рішення ситуаційних задач з визначення коду товарів.	4	2
7.	Аналіз зовнішньої торгівлі. Митна статистика та реєстри.	4	2
Всього за ОК:		26	12

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Стисло оформити конспект на теми: «Категорії та види класифікаторів», «Основні етапи розробки, ведення та застосування державних класифікаторів».	8	10
2	Підготувати доповіді на тему «Історія розвитку та становлення товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності».	8	10
3	Підготувати доповідь на тему «Шляхи гармонізації міжнародних і державних класифікаторів»	8	10
4	У вигляд таблиці навести порівняльну характеристику за ознаками: за сферою застосування; за призначенням; - за принципом кодування тощо (згідно табл. у МВ)	8	10
5	1. Письмово проаналізувати експортно-імпорتنу політику України з певної групи товарів за вибором 2. Роботу також представити у вигляді презентації	8	10
6	1. Тезами письмово оформити роль міжнародних організацій з питань класифікацій товарів, послуг та видів діяльності в уніфікації та спрощенні митних технологій 2. Хронологічно представити історію створення та розвитку КН ЄС	8	10
7	Порівняльний аналіз УКТ ЗЕД 2013р.2017 та 2022р.	8	10
8	1. Пояснити структуру коду товарної номенклатури Митного тарифу України. 2. Проаналізувати коди товарів, запропоновані викладачем за структурою	8	10
9	Підготувати доповідь на тему «Ведення реєстру попередніх рішень щодо класифікації та кодування товару в УКТЗЕД».	8	10
10	1. Навести приклади використання приміток з метою розширення обсягу певних товарних позицій. 2. Вирішення ситуаційних завдань, використовуючи правила 2-5 згідно завдань у методичних вказівках	8	10
11	Коротко охарактеризувати: Номенклатура Ради митного співробітництва. Комбінована номенклатура Європейського Союзу (КН ЄС). Характеристика. Принципи класифікаційної системи КН ЄС. Інформаційна база даних ЄС TARIC (інтегрований митний тариф ЄС). Регламенти ЄС з питань класифікації товарів	8	10
12	Виконання індивідуального завдання.	12	20
Всього за ОК:		100	130

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- *модульні контрольні роботи;*
- *виконання і захист практичних робіт;*
- *усне опитування*

Підсумковий контроль – **диференційний залік**

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Лекційний курс*	-	-
Практичні роботи*	56 (7*8)	48 (6*8)
Самостійна робота*	24	32
Усне опитування (семінар)	20	20
Всього за змістовний модуль 1	100	100
Всього	100,0	

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Усне опитування - семінар

17-20 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
13-16 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
8-12 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-7 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, уміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні роботи (денна та заочна форма)

6 - 8 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
4,1- 6,0 балів	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
3,1 – 4 балів	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
1,1 – 3,0 балів	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-1 балів	Практична не виконано або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (денна форма навчання)

16 –24 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
11 – 15 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
6 – 10 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
До 5 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (заочна форма навчання)

26 –32 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
21 – 25 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
11– 20 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
6 – 10 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 5 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;

Наочні: ілюстрація, демонстрація.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод), Самостійна робота(доповіді з презентаціями, індивідуальні навчально-дослідні завдання): робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, складання планової та звітної документації, науково-дослідна робота студентів (реферування, конспектування)

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Про Митний тариф України: Закон України від 19.10.2022 № 2697-IX Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20#Text>
2. Дистанційний курс «Товарна номенклатура ЗЕД». URL: <http://www2.el.puet.edu.ua>
3. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_079#Text.
4. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів: Указ Президента України від 17.05.2002 № 466/2002. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466/2002#Text>.
5. Офіційний веб-сайт ДМСУ: статистика та реєстри. <https://customs.gov.ua/statistika-ta-reiestri>

Додаткові:

1. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов.; Університет ДФС України. Ірпінь : 2019. 410 с.
2. ТН ЗЕД: опорний конспект лекцій: ХТУДТ, 2017. https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/8627/1/Opornij_konsp_lekcij_TN_ZED_2017.pdf

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#)), вимог [ISO 9001:2015](#) та [роботодавців](#)

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Ірина МАРТИРОСЯН

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри ТПТтаУБ

Протокол від « 7 » жовтня 2024 р. № 2

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП «Підприємництво і торгівля,
товарознавство і експертиза в митній справі»
доцент кафедри торговельного підприємництва,
товарознавства та управління бізнесом

/ПІДПИСАНО/

Яков ВЕРХІВКЕР